

Úcta k histórii

Približne pred 30. rokmi mapoval pracovník Vihorlatského múzea v Humennom Ing. Thomka v spolupráci s vojacom z povolania p. Kociovom zostrelené sovietske lietadlá z obdobia 1944 – 45 v bývalom okrese Humenné / dnešné okresy Humenné , Medzilaborce a Snina /. Prečo práve lietadlá? Počas II. svetovej vojny lietadlo vo všeobecnosti znamenalo značnú údernú vojenskú silu, ktorá mala na nepriateľa devastujúce účinky / ničenie vojenskej techniky, letísk, lietadiel, železničných a cestných uzlov, pechoty a podobne /. Touto „silou“ disponovali piloti lietadiel, z ktorých mnohí zahynuli ako hrdinovia pri oslobodzovaní nemicami okupovaných území. Aj v našej oblasti je známych niekoľko miest dopadu zostrelených sovietskych lietadiel, avšak piloti, ktorí tu zrejme zahynuli / ak nevyskočili s padákom /, upadli dávno do zabudnutia. Nikto nevie, kto a presne kedy tu zahynul, existuje iba všeobecná informácia, že všetci padlí sovietski vojaci boli po vojne pochovaní na vojenskom cintoríne v Michalovciach.

Medzeru v týchto historických udalostiach chce v poslednej dobe vyplniť iniciatíva p. Bursu z Bratislavy, ktorý podchytil všetkých záujemcov o tieto udalosti a s ich pomocou chce dosiahnuť zmapovanie všetkých zostrelených sovietskych lietadiel na celom území Slovenska. K tomuto cieľu okrem terénnych informácií napomôže aj štúdium archívnych materiálov z ruských vojenských archívov a aj keď sa zrejme nepodari vždy určiť konkrétnu posádku, aspoň sa vzdá hold a úcta ľuďom, na ktorých by sme nemali nikdy zabudnúť.

Zatiaľ bolo v bývalom okrese Humenné zistených päť zostrelených sovietskych lietadiel – v Palote dva / stíhačka La – 7, bojové lietadlo Il-2 Šturmovik /, v Ruskom dva / Il-2 Šturmovik,

ľahký bombardér Pe-2 / a v Zbojnom prieskumné lietadlo Po-2 Kukuruznik. Ostáva ešte preveriť dve informácie – či sú zbytky nejakého lietadla v katastri Výravu a či nie je nejaké zostrelené lietadlo aj v Prituľanoch, pretože v múzeu sa nachádzajú z tejto oblasti časti padáka.

Ing. V. Thomka

Vihorlatské múzeum v Humennom